

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoP/14/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613202393
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Irena Dobňáková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:6613202393.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ireny Dobňákovvej a členov senátu JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Milana Majerníka v právnej veci maloletej N. O., nar. X.X.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom, za účasti rodičov: D. O., bytom X. XXX, zastúpenej JUDr. Jankou Vasiľovou, advokátkou, Kudlovska 1, Humenné a Y. O., bytom S. XXX, zastúpeného JUDr. Antonom Wagnerom, advokátom, Kudlovska 1, Humenné, o úpravu práv a povinností k maloletemu dieťaťu, o odvolaní matky maloletej proti tretiemu výroku rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 10P/88/2013-43 zo dňa 4.6.2013, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t. j. vo výroku úpravy styku otca s maloletou N. O. a vo výroku náhrady trov konania.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol o úprave práv a povinností k maloletej tak, že maloleť N. O., nar. X.X.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej N. O. sumou 80,- eur mesačne vždy do 1. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky od podania návrhu od 18.2.2013. Zaostalé výživné za obdobie od 18.02.2013 do 04.06.2013 vo výške 431,92 eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20,- eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti tohto rozsudku. Nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stáva zročným celý dlh. Súd upravil styk otca s maloletou N. O. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou N. O. každý párný víkend v období od 1.3. do 30.10. kalendárneho roka v sobotu od 14,00 hodiny do 17,00 hodiny, v nedeľu od 14,00 hodiny do 17,00 hodiny,

v období od 1.11. do 28.2. kalendárneho roka v sobotu od 14,00 hodiny do 16,00 hodiny a v nedeľu od 14,00 hodiny do 16,00 hodiny. Otec si maloleť N. vyzdvihne pred domom v mieste bydliska maloletej a prevezme ju od matky a po skončení styku ju odovzdá matke pred domom v mieste bydliska maloletej. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Prvostupňový súd rozsudok odôvodnil tým, že matka maloletej podala návrh na úpravu práv a povinností k maloletej. Otec súhlasil so zverením maloletej do osobnej starostlivosti matke, ako aj so zaviazaním plnenia výživného na maloleť N. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa počnúc februárom 2013 a s úpravou styku s maloletou 2 krát mesačne tak, že ju prevezme pred domom matky každý prvý a tretí víkend v mesiaci v piatok o 16,00 hodine a dcéru vráti matke v nedeľu o 16,00 hodine. Pokiaľ ide o úpravu styku, matka s návrhom otca nesúhlasila. Z vykonaného dokazovania, ako aj zo správy kolízneho opatrovníka súd zistil, že rodičia maloletej N. sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti a podľa vyjadrenia otca, matka podala návrh na rozvod manželstva.

Maloletá N. žije v súčasnosti spolu s matkou. Matka zabezpečuje maloletej riadnu starostlivosť a súd aj s prihliadnutím na vek dieťaťa so súhlasom oboch rodičov túto zveril do osobnej starostlivosti matke. Pri rozhodovaní o výške výživného zo strany otca pre maloletú súd skúmal celkové pomery oboch rodičov a mal za preukázané, že matka v súčasnej dobe je na materskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 294,- eur mesačne. Súd zistil, že otec maloletej je v súčasnej dobe na podpore v nezamestnanosti s príjmom 5.219,- Kč po dobu 5 mesiacov. V čase od 10.9.2012 do 25.1.2013 bol zamestnaný v spoločnosti Cooper - Standard Automotive ČR, s.r.o. v L. J. N. a podľa potvrdenia zamestnávateľa zo dňa 31.1.2013 dosahoval čistý príjem vo výške 11.596,- Kč mesačne. Matka žiadala, aby súd určil výživné pre maloletú po 150,- eur mesačne, avšak vzhľadom na skutočnosť, že otec v čase určovania výživného bol nezamestnaný, súd priznal výživné vo výške 80,- eur mesačne.

Otec žiadal, aby súd upravil aj styk s maloletou dcérou každú druhú sobotu a nedeľu na jednu hodinu v dopoludňajších hodinách a na tri hodiny popoludní. Matka s týmto návrhom nesúhlasila, navrhovala upraviť styk s maloletou každý štvrtý víkend v mesiaci rozdielne v letných mesiacoch a v zimných mesiacoch. Následne súd upravil styk s maloletou tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote bolo podané odvolanie zo strany matky len do časti úpravy styku otca s maloletou. Matka podané odvolanie odôvodnila tým, že vzhľadom na vek a zdravie maloletej je neúnosné, aby v takomto rozsahu bol upravený styk otca s maloletou. V podanom odvolaní uvádza, že prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku v napadnutej časti tento právny záver o úprave styku otca s maloletou bez prítomnosti matky neodôvodnil, ani nezaujal žiadne právne stanovisko, v dôsledku čoho je

rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný. Ďalej matka uviedla, že zo správy ošetrojúcej lekárky MUDr. S. I. o zdravotnom stave maloletej vyplýva, že táto je dojčená, je naviazaná na matku, je dráždiviejšia a v cudzom prostredí reaguje podráždene. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vek maloletej je možné takmer so 100 % istotou predpokladať, že jej náhle odlúčenie od matky v čase realizácie úpravy styku otca s maloletou vyvolá psychickú traumu v dôsledku straty bezpečia. Zo zhodných výpovedí rodičov je nespochybniteľné, že potom, čo matka pre nezhody v manželstve opustila spoločnú domácnosť, otec s maloletou doposiaľ nebol osamote a na rozpoznanie a pochopenie reakcií maloletej bez prítomnosti matky nemá dostatok skúseností. Maloletá N. je viazaná na svoju matku. V jej veku má prirodzenú potrebu udržiavať si jej blízkosť. Neprítomnosť matky v čase stretnutia otca s maloletou sa z uvedených dôvodov bude realizovať len za cenu utrpenia, strádania a smútku maloletej. Pre vytvorenie citových väzieb zo strany otca s maloletou je potrebné postupné zblížovanie sa otca s maloletou v prítomnosti matky, bez vylúčenia emocionálne záťažovej situácie u maloletej. Matka namietla nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa aj v rozsahu úpravy styku otca s maloletou v zimných mesiacoch, t. j. v období od 1.11. do 28.2. kalendárneho roka v sobotu od 14,00 do 16,00 hodiny a v nedeľu od 14,00 do 16,00 hodiny z dôvodu, že maloletá je sledovaná detským neurológom pre nízku hmotnosť ako rizikové dieťa. Zdravotný stav maloletej vyžaduje zvýšenú starostlivosť a ochranu pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi, ktoré je možné predpokladať v zimnom období. Z tohto dôvodu je v záujme maloletej potrebné upraviť styk s otcom tak, aby na jednej strane boli zachované práva otca, na druhej strane aby nedošlo k ohrozeniu zdravia dieťaťa. Úprava styku s maloletou v neprítomnosti matky nie je v súlade so záujmami dieťaťa. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o úprave styku otca s maloletou je v rozpore s ustanovením § 24 ods. 4 Zákona o rodine a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Matka maloletej navrhla, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Humenné, č. k. 10P/88/2013 zo dňa 4.6.2013 v časti výroku o úprave styku otca s maloletou v zmysle ust. § 220 O.s.p. zmenil tak, že styk otca s maloletou N. upraví v prítomnosti matky.

K podanému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý vo vyjadrení uviedol, že otec maloletej sa za obdobie od januára 2013 do júla 2013 stretol s maloletou 3 krát. Maloletá bola naposledy v kontakte s otcom dňa 20.7.2013, a to aj za prítomnosti matky. Matka tvrdí, že maloletá svojho otca dobre nepozná. Keď ho videla, plakala, odmietla ísť k nemu. Matka nemá výhrady voči tomu, aby sa dieťa v neskoršom veku stretávalo s otcom aj bez prítomnosti matky, ale za podmienky, že dieťa bude chcieť ostať so svojim otcom aj samé. Otec sa vyjadril, že nemá výhrady voči tomu, aby sa upravil styk s maloletou N. za prítomnosti matky. Je si vedomý toho, že dieťa ho dobre nepozná, je dojčené a naviazané na matku. Kolízny opatrovník navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a upravil styk otca s maloletou za prítomnosti matky.

Odvolačný súd vo veci prejednávania podaného odvolania nariadil pojednávanie v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p.. Zo súdneho pojednávania sa ospravedlnil otec maloletej a jeho právny

zástupca. Súdneho pojednávania sa zúčastnila matka maloletej a jej právna zástupkyňa. Odvolačný súd v priebehu odvolacieho konania zistil skutočností, ktoré neboli predmetom prvostupňového súdu. Zistil, že otec maloletej nevyužíva určený čas na úpravu styku s maloletou. S maloletou sa otec stretol 2 krát, a to 20.7. a 5.8.2013, avšak ani raz celý víkend. Pokiaľ ide o stretnutie otca s maloletou dňa 5.8.2013, tak v danom prípade to bol pondelok a bolo to tak dohodnuté, pretože mu nevychádzalo, aby sa stretol s maloletou v nedeľu. Pokiaľ ide o sobotu 20.7.2013, tiež neostal na nedeľu, ale len sa stretol s maloletou 20.7.2013. K samotnému praktickému stretnutiu maloletej s otcom, matka uviedla, že bola účastníka stretnutia maloletej s otcom. Maloletá bola v prítomnosti otca nespokojná, plakala, nedala sa utíšiť a preto matka po určitej dobe, asi po troch štvrtinách hodiny odišla asi na hodinu od otca s tým, že maloletú uspokojí, nakojí a následne maloletá zaspala. Z tohto dôvodu poslala otcovi maloletej sms, že už maloletá spí, že stretnutie sa nebude realizovať. Následne nasledovalo trestné oznámenie otca na matku, že matka bráni otcovi v stretávaní sa s maloletou. Pokiaľ ide o ďalšie stretnutie, v ten deň už stretnutie prebiehalo za priaznivejších podmienok, stretli sa vonku aj s nejakou kamarátkou, maloletá sa pohrala, bola k otcovi prívetivejšia, usmievala sa na otca, bolo to už celkom iné. Toto stretnutie s otcom trvalo necelé dve hodiny. Následne otec maloletej odišiel sám od maloletej. Matka maloletej na dotaz súdu uviedla, že dcérka sa v prítomnosti neznámych ľudí správa tak, že plače a je ju ťažko následne utíšiť, a to len vtedy, keď cudzie osoby sa pokúsia o bližší kontakt s ňou, napr. zobrať ju na ruky a podobne. Ináč sa správa celkom normálne. Pokiaľ ide o záujem otca na stretávaní sa s maloletou, matka maloletej uviedla, že sa pokúsila s otcom maloletej nadviazať kontakt cez sms, ale od otca nedošla žiadna odozva. Pokiaľ ide o zmenu úpravy styku v zimných mesiacoch, túto zmenu navrhuje vzhľadom na svoje poznatky o tom, ako sa dokáže otec maloletej správať, že neberie ohľad na dcéru ohľadom nejakého nepriaznivého počasia, on sa správa tak, že ak prišiel, chcel byť s maloletou vonku a nepozerať na to, aké je počasie, berie do úvahy iba to, kedy má naspäť autobus. Otec sa s maloletou stretol do rozhodnutia súdu dvakrát a dvakrát po rozhodnutí súdu. Pokiaľ ide o režim maloletej v poobedňajších hodinách, matka maloletej uviedla, že sa maloletá naobeduje a v poobedňajších hodinách idú o druhej vonku a vonku sa zdržia aspoň tri hodiny. Niekedy dostane maloletá niečo najesť vonku, resp. idú domov, niečo zjedia, potom sa vrátia ešte vonku a o 18.00 hodine sa obyčajne večeria a následne až po večeri sa kojí a o 20.00 hodine chodí maloletá spať. Na správanie sa otca s matkou v priebehu stretnutia s maloletou matka uviedla, že oni spolu nekomunikujú, ak komunikuje s otcom maloletej, tak len vo vzťahu k maloletej. Ďalej matka maloletej uviedla, že ak sa v prítomnosti maloletej rozprávajú len oni, je to v poriadku. Ak je však maloletá nespokojná, otec maloletej vynadá matke, že to je kvôli nej a nadáva jej aj vulgárne. Ak sa matka maloletej spýta niečo otca maloletej, otec maloletej na ňu reaguje iba nadávkami. Matka maloletej zotrvala na tom, že jej prítomnosť pri stretnutí otca s maloletou je potrebná vzhľadom na to, ako maloletá reaguje na cudzie osoby. Ona otca v podstate nepozná a musia si postupne na seba zvykať, čo je možné len v jej prítomnosti. Preto je potrebné, aby sa stretával otec s maloletou za účasti matky maloletej.

Odvolačný súd po doplnení dokazovania v zmysle § 120 ods. 2 O.s.p. mal za to, že prvostupňový súd vo veci správne rozhodol, ak rozhodol, aby sa otec stretával s maloletou v neprítomnosti matky. Úprava styku podľa § 25 Zákona o rodine spočíva v tom, že rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom jednak pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo dohodou o styku rodičov s maloletým dieťaťom, a táto sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk rodiča s maloletým dieťaťom. Pokiaľ ide o úpravu styku, tento sa musí obligátorne vyriešiť už v konaní o rozvoze manželstva. Prednostne majú rodičia právo na úprave styku s maloletým dohodnúť ešte pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa manželstvo rozvádza. V danom prípade došlo k úprave styku pred rozhodnutím rozsudku o rozvoze manželstva. Súd musí prihliadať pri rozhodovaní o úprave styku niektorého z rodičov vo vzťahu k maloletému dieťaťu prednostne na záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Zároveň musí súd prihliadať aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Ak by rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňoval druhému rodičovi styk s dieťaťom, ktorý bol súdnym rozhodnutím jeho styk upravený, súd môže zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti, a to aj bez návrhu, napr. na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Prvostupňový súd upravil styk otca s maloletou tak, že tento je oprávnený sa stretávať každý páry týždeň v sobotu a

v nedeľu od 14,00 hodiny do 17,00 hodiny. V zimných mesiacoch, t. j. od 1.11. do 28.2. tento styk upravil tak, že skrátil stretnutia otca s maloletou o jednu hodinu z dôvodu, že ide o zimné mesiace s poukazom na počasie. Matka nesúhlasila s takouto úpravou súdu prvého stupňa a v podanom odvolaní namietala, že prvostupňový súd dostatočne neodôvodnil rozhodnutie stretávania sa otca s maloletou v jej neprítomnosti, ako aj že nesprávne rozhodol, ak v zimných mesiacoch neupravil styk iba na jednu hodinu. Odvolací súd po doplnení dokazovania v priebehu odvolacieho konania má za to, že i napriek tomu, že prvostupňový súd v odôvodnení v dostatočnom rozsahu neodôvodnil, prečo upravil styk v neprítomnosti matky otca s maloletou, odvolací súd toto rozhodnutie považuje za správne. Z vyťaženia doplnenia dokazovania odvolacím súdom ohľadom správania sa otca k matke v priebehu stretnutia s maloletou, odvolací súd zistil, že medzi rodičmi maloletej, resp. zo strany otca ku matke maloletej je nevraživé správanie sa. Samotná matka uviedla, že na ňu reaguje manžel, t. j. otec maloletej podráždene, nadáva jej, správa sa ku nej vulgárne. Takáto atmosféra panujúca medzi rodičmi maloletej nepriaznivo vplyva na psychiku maloletej. Každé dieťa je vnímavé, vníma atmosféru panujúcu medzi rodičmi a takéto správanie sa nemôže blahodárne pôsobiť na psychiku maloletej. Je pravda, že maloletá v čase rozhodovania o úprave styku bola jedenásťmesačná. Dieťa rastie a do budúcnosti zo zistených skutočností odvolací súd usúdil, že je priaznivejšie, aby pri stretnutí otca s maloletou matka nebola. Otec si musí nájsť také správanie sa k maloletej, aby maloletá si postupne na neho zvykala a maloletá určite vycíti lásku otca, ktorá bude ku nej prejavovaná. Iba takýto vzťah môže sa upevňovať a narastať na kvalite. Pokiaľ ide o zimné mesiace, určite ani jeden rodič nezoberie dieťa do

nepriaznivého počasia tak, aby ohrozil svoje dieťa na zdraví. Ak matka v dostatočnom rozsahu pripraví maloletú na stretnutie otca aj v zimných mesiacoch zotrvanie otca s maloletou dve hodiny nemôže maloletej ublížiť a z tohto dôvodu odvolací súd má za to, že prvostupňový súd vo veci správne rozhodol, ak upravil aj v zimných mesiacoch styk otca s maloletou na dve hodiny. Je pravda, že aj otec súhlasil, aby matka bola prítomná pri stretnutí s maloletou. Obaja rodičia majú prihliadať na zdarný vývoj a obojstranné upevňovanie vzťahov medzi rodičmi a dieťaťom a vzhľadom na potreby a duševný vývoj dieťaťa majú na tieto okolnosti prihliadať. Nič nebráni tomu, aby matka bola účastná pri stretnutí otca s maloletou. Závisí to od okolností a vzájomnej dohody medzi rodičmi, avšak odvolací súd má za to, že ak je nepriaznivá atmosféra medzi rodičmi, ktorá nepriaznivo pôsobí na psychický vývin maloletého dieťaťa, takéto spoločné stretávanie nemôže byť prínosom pre maloletú, ale skôr naopak.

Z tohto dôvodu odvolací súd neupravil styk otca s maloletou za účasti matky.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.